

Gedens Helligdom.

En

Faste = Prædikken

i Anledning

af

Math. 27 Cap. 25.

Holden i Korskirken

af

J. V. Brun.

Jeg lod denne Tale trykke, fordi man i en Uge-Prædiken ikke har den Mængde i Kirken af den arbejdende meenige Mand. Jeg ønsker, og mange Religionens Venner med mig, at Eed i mange Tilfælde maatte affattes, hvor den nu bruges. Jeg vil nævne nogle, mig her paa Stødet bekiendte: Størnelæseres Uvhiemlinger; kunde ikke disse eengang for alle aflægge et Slags Embeds Eed? Besigtelses Forretninger og Taxationer over Pant, hvori Stiftelsers Midler skulle sættes, hvor upasseligt at derved skal bruges Eed, og hvor løstindig misbruges den ikke? Og saa i alt for mange Tilfælde Handelen vedkommende, er den nok alt for meget paa sit urette Sted. Aldrig burde den bruges, uden hvor Sandhed ikke anderledes fandt Komme for Lyset. Saa burde og den Dommer strengelig taxeres, som paalægger Eed, hvor det kunde undværes. Og saa bør jeg erindre, at hvad jeg har sagt om Jøderne er National-Karakter, og at ingen Regel har flere Undtagelser end denne. At ikke allene nogle, men endog mange Individuer, ere netop det modsatte af dem jeg har malet, nedriver ikke min Sætning. Naar jeg siger, at Nordmanden er stærk og kiæk og troefast, agter jeg mig ikke igiendrevet, om man nævnte mig 100de Uslinge, 100de Kujoner, eller 100de nedrige Troeløse blandt mine Landsmænd.

Saa sandt hielp mig GUD og hans hellige Ord. Hvo kiender ikke denne vor Eeds frygtelige Ord? Hvo erkiender ikke i disse Ord et Dnske, i dette Dnske en Handling af yderlig Vigtighed? Endog du, min Ven! som gaaer hen at bekræfte med dette Udtryk, hvad du vist veed at være Sandhed, taler eller skriver ikke Ordene, uden med skielvende Røst eller bævende Haand! Man kalde det Fordom lænæ nok; jeg vilde ønske, den var almindelig, og at jeg med denne min Tale kunde roedsfæste den i Hierterne, at man nødig vil aflægge denne Led, endog i klare Sager. Frygtagtighed er mig her ulige elskværdigere, end den løstindige Frækhed, med hvilken man tankeles gjør Eeden, som man kunde gjøre en hverdags Gierning. Ordene indeholde dog en Bøn, frembaaret for den alseende Dommers Ansigt, og Meningen er denne: Saa vist, som det er sandt, hvad jeg vidner, gid saa vist den GUD, som er eenes mægtig, ville hielp mig i Nød og være min Tilflugt, naar jeg trænger, naar jeg fra min Slendigheds Afgrund, naar jeg i Dodens Strid raaber til ham; Gid saa vist Guds hellige Ord maatte blive mit saarede Hiertes Lægedom, min Leedes Stjerne i den mørke Nat, min fulde Rustning mod alle Fienders Piile. Blot at tale eller skrive disse Ord med Kulde, med Ligegyldighed, uden at tænke, ret som man skriver Udskrift paa Breve, eller som man beegner uvedkommende Fremmede med brugelige Høfligheds Formularer, blot dette er at tage Guds Navn forsænelig, og Herren vil ikke holde den uskyldig, som gjør det. Til Vigtigheden af Eedens Indhold kommer Stedet, hvor Eed sædvanlig, og, om jeg maatte raade, altid burde aflægges, naar det ikke var umueligt. For Domstolene. Steder, der, næst vore Guds Huuse, burde være os de helligste paa Jorden.

Der

Der maatte man ikke komme, uden at erindre den store Dag, da det bør os alle at aabenbares for Jesu Christi Domstoel. Dommeren gjør Guds Gierning paa Jorden, og Vidnerne ere hans Dyne og Orne, hvorigiennem han bør indhænte Sandheds Kundskab; men hvert Vidne skal afhøres meer end een Gang, alle for en høyere Ret, for den Allerhøyeste, for Dommeren, som seer i Mørket. Nu det anbefalede Forhold ved Edens Afslæggelse, at række sine tre Fingre i Veyret; Een i sig selv intet betydende Gebærde, dersom ikke Lovgiveren havde sagt hvad den skulle betyde. Men nu er det ikke Vidnet tilladt at tænke sig andet derved, end hvad Lovgiveren har sagt, at han derved skal tænke, nemlig: Den Tre-eenige Gud, Fadrens Beskiærmelse, Forsyn og Kierlighed, Sønnens Bærskuld og Fortieneste, den Hellig Aands Trost, Samfund og Naade. Hvo som nægtede vor Kirkes Lærdom om Tre-eenigheden burde nægtes, i det mindste paa denne Naade at aflægge Eden; thi Fingrenes Oprækkelse er et ved Lovene bestemt Billedsprog. Og det er ligesaa vel en Troeløshed, en Modsigelse, at forklare sig dette Sprog efter sin egen Naade, som det var at tænke sig andet ved Edens Ord, end den Indhold, Lovgiveren gav dem. Vel og viiselig er der sørget for alt, hvad som kunde gjøre Eden høytidelig. Unskeligt, at den aldrig, uden mueligste Høytidelighed, blev aflagt: aldrig, uden i Nødsfald, aldrig, uden i vigtige Begivenheder. Unskeligt, at enhver Regiering vilde lade dens Brug være saa fælden, som mueligt, for ikke at gjøre denne Helligdom almindelig; thi hvor sørgeligt, naar Vanen gjør den til et blot Mundheld, og endnu sørgeligere, naar man meener at snoe sig ud fra Edens Følger ved kunstige Forbeholdenheder. Hører ikke den Evige Edens Ord, og mon han kunde skuffes ved Rænker? Men allersørgeligst, at vidne vort imod sin egen Dverbeviisning. Lad mig da for-
klare

Klare dig, min Ven! Ledens Indhold: Gid den
Tre-reenige GUD, som jeg med mine oprakte Fingre be-
kiender, aldrig maatte unde mig sin Hielp og Biestand,
gid jeg aldrig maatte have i GUD en Fader, aldrig af
denne Fader nogen Besskermelse, aldrig Bessignelse af
ham til nogen Gierning! Gid GUD min Fressers Blod
være spildt paa min Siel, og hans Verdsfkyld aldrig
komme mig til Gode! Gid ingen Aandens Trost træn-
ge ind til mit Hierte, ingen Naaders og Bønners Aand
giøre mine matte Sukke Biestand, naar jeg vilde raabe
af dybsens Nød! Gid jeg aldrig smage Trosten af Guds
Ord, aldrig meere see dette Lys i Mørket, aldrig meere
kunde følge dette Guds Raad til Salighed! Saa be-
der det falske Vidne over sig selv, saa spotter han
bedende den evige Dommer, saa nedkalder han over
sit blotte Hoved Himlens Forbandelse, og aabner un-
der sine Fødder en Helveds Afgrund, naar han vidner
Løgn, og siger: Saa sandt hielp mig GUD og
hans hellige Ord. O! min Ven! det var bedre,
at du ikke havde Tunge i din Mund, end at du saa
skulle bruge den; bedre, at du aldrig havde seet Dagens
Lys, og aldrig haft Orne at høre med, end at du saa-
ledes skulde bekræfte, hvad du ikke hørte og ikke saae.
Ulyksalige! du maatte betænke, at du gaaer fredløs
paa denne Jord, som en dømt Misdæder, bævende un-
der det dragne Sværd, der hænger i et Haar over dit
Hoved. Du maatte frygte, synes mig, for den heele
skionne Natur, naar du saae et Bierg, at det vilde
falde over dig, en Flod, at den vilde bortfkylle dig, den
flette Mark, at den vilde revne under dine Fødder, og
begrave dig, som Kore Datan og Abiram. Er der nu
en GUD til, og et Liv efter dette, og Straf og Løn i
dette Liv, saa har du stampet mod Braaden, saa har
du bereed dig selv en Jld, saa er du Dødsens Mand,
Fordømmelsens Arving, og det vil blive dig forførdet-
ligt, at falde i den levende Guds Hænder. Christne!

fieri

kære Christne! farer ikke vild, Guld lader sig ikke spotte!
Væber for Eeden med hellig Nædsel! Den være Eder
som den brændende Tørnebuss, fra hvilken Røsten raabte:
Drag dine Skoe af dig; thi den Sted, som du staaer paa, er hellig. Naar du nødes, min
Ven! at fremsige Eedens Ord, da lad Sandhed være dig kær, om du har dig selv kær, lad din Siel opløste sig, dit Hierte udbreedes, saa skal Eeden være dig et godt Ønske, Ønsket opfyldes over dig med Belsignelse, og saa skal du kunde tænke, i det du sværger: Gid saa vist den Tre-eenige Guld, Fader, Søn og Hellig Aand, være min Tilflugt og Styrke; thi jeg trænger altid! Gid han saa vist ville hjælpe, naar jeg meest trænger, saa blev jeg vist hjulpen! Maatte saa vist Guds hellige Ord, som jeg agter høyere end Guld, være roedsfæstet i mit Hierte; Saa veed jeg da vist, at jeg aldrig under nogen Byrde skulde segne, aldrig forlades i nogen Nød, aldrig i nogen Strid tabe Slaget, aldrig tabe min Krone. Saaledes kan Eedens Ønske blive nogle en Døds Lugt til Døden, og andre en Livs Lugt til Livet. Saadant Ønske finder jeg i Terten: Hans Blod komme over os og over vore Børn! Jeg finder Eeden i dette Ønske, og i Ønsket 1) Forbandelse over Meenedere, 2) og Velsignelse over dem, som bruge det i en modsat Meening. Ønsket har meget tilfælles med vor Kætergangs Eed: a) Det er vilkaarligt. Vilkaaret staaer vel ikke nævnt udtrykkelig, men vi skulle finde det ved Fortufts slutning. Pilatus siger: Jeg er uskyldig i denne Ketsærdiges Blod. Og for saavidt som Folkets Ønske er et Svar paa disse Ord, er Meeningen denne: Vi frietage dig for alt Ansvar, vi tage det aldeles og alene paa os selv, og vor Sag skal det blive. Og omvendt er det nu ikke gaaer an, mellem Menneſke og Menneſke saaledes at transportere Synder, som man kan gjøre det med Pengegiæld. Omvendt
ingen

ingen kan synde frit paa andres An- og Tilsvaer, og
 altsaa Pilatus er brostholden med den Borgen, man
 stiller, saa siger dog Folkets Svar ham, at de ville ta-
 ge alt paa deres Samvittighed, og at han derfor skul-
 le være ubekymret. Men Svaret, som et Ønske be-
 tragtet, hvo seer ikke, at Folket dermed vil have denne
 Meening om Jesu Fordømmelse bibragt Pilatus og
 al Verden? "Pilatus maa nu have afhørt Vidner, un-
 dersøgt Handlinger og fældt Dom saadan, som han
 vil, saa ere vi saa forsikrede om Retfærdigheden i Je-
 su Fordømmelse, at vi alle med een Mund frit tør øn-
 ske, at dersom han lider uskyldig, hans Blod da maa
 komme over os og over vore Børn!" At Jøden vil
 have dette Vilkaar med forstaaet under dette Øn-
 ske, grunder sig ikke paa Gising, men paa Tingens
 Natur; thi intet Menneſke beder uden Vilkaar, at en
 andens Blod skal komme over ham, og saa var det en
 unægtelig Følge her, at dersom Jesus dommes med
 Rette, saa kom ikke hans Blod over Israel og Israels
 Børn. Nu kommer altsaa alting an paa dette Vil-
 kaar; den heele Følge af Ønsket hænger deraf, lige-
 som med Eeden hos os. Er det Usandhed vi bevidne,
 frabede vi os Guds Bistand, er det Sandhed, tilbe-
 de vi os den; Fortiener Christus at døe, saa hviler in-
 gen Blodskyld paa Jøderne; fortiener han det ikke, til-
 beder de sig den Straf, Morderen med Rette fortiener;
 Hvordan er det da med dette Vilkaar? Lader os
 antage et Øneblit det Tilfælde, som saa tit træffer ind
 i Verden, at Fordomme, Bankundighed, Partie-Aand
 forblindede Folket, saa de selv troede Jesus var straf-
 skyldig; hvor meget vove de ikke enda? og enda, hvor
 formasteligt at bygge timelig og evig Belfærd paa et
 Vilkaar, som dog lettelig kunde forholde sig anderledes,
 end man tænkte; hvo kiender ikke Mængdens vrangvii-
 se Begreb om Lov og Ret; De torde ofte sætte Siel og
 Salighed i Pant paa, at de leede uskyldig, hvor de dog

fil, hvad deres Gierninger forskyldte, og nu igien, at den var Dødsens Mand, som blot havde fortørnet dem. De raabe: Korsfæste! korsfæste! naar nogen har gjort Indgreb i deres Fordeele, eller angrebet deres Fordomme, og de turde vel vove, om det blev tilladt, at vidne med Ed i saadanne Sager. Men, kiere Christen! rør ikke med gloende Bløder, trød aldrig frem at vidne i ubiisse Sager, hvor du ikke har Oplysning nok, i Ting, som ere over eller udenfor din Demmekreds! Det er ikke tilstrækkeligt for Samvittigheden, at sige: Jeg vedste det ikke bedre, jeg troede, det var saa, jeg begreb det ikke anderledes. Hvor tør du paa saa løs Grund bygge dette forfærdelige Onske: Saa sandt hielp mig Guld og hans hellige Ord! Det er sørgeligt, det er begrædeligt, det er en Skændsel i Christenheden, at man i mange Tilfælde skal kunde endog med Rette tvivle om den Sandhed, som ved eedtagne Vidner er bekræftet, og hvor disse dog ikke troede at de vidnede Usandhed, men hvor de have taget Skynngen for Legemet, det sandsynlige for Virkelighed, eller vidnet i Sager, som var over deres Begreb, eller som de ikke have kundet rigtig undersøge. Men vi antog kun et Øyeblik, at dette var Tilfældet med Jøderne; det var det ikke, det kunde det ikke være. De troede ikke selv, de kunde ikke troe, at Jesus med noget Ord, med nogen Handling havde forrient Døden. Det var de meest oplyste af Folket, som her gave Tønen an. Folk, som selv havde samlet med angstelig Fliid, med den meest hadefulde og lumskte Esterstræbelse, alt hvad samles kunde, og enda intet, plat ud intet fundet, fremstillet falske Vidner, men de komme ikke overeens, beskuffet Judas, men faaet deres Penge tilbage, men seet Forræderen tage en Ende med Forstrækkelse, tvunget Pilatus til at domme; men hvordan led Dommen? Han domte ikke, at Jesus var skyldig til Døden, men at deres Begiering skulle skee, og han erklærede i samme

me. Dyeblik Jesum for den Retfærdige, og altsaa maade i deres Hierters Jnderste være overbevist om, at Jesus blev et Offer for deres blodtørstige Had, og at han efter ingen guddommelig eller menneskelig Lov havde fortient at døe. O! hvad er da deres Onske høyst formasteligt: b) Hans Blod komme over os og over vore Børn! Det er formasteligt mod den Paagieldende; det gielder her Ære og Liv, og det er i Æres og Livs Sager Sed fornemmelig bør gielde. Hvad er nu da din Tunge, du falske Bidne! Mon ikke den Dolk, som igiennemborer din Næstes Barm? Og siig mig, hvis Liv og Ære er beskiermet, om Sedden taber sin Helligdom? Er Jesus den Ukyldige, den Retfærdige, den Sagtmodige, den allevegne Belgiørende, er han ikke beskiermet, hvo skulle da være det? Gaaer det saa med det grønne Træ, hvor vilde det gaæ med det tørre? Men Seddens heele Helligdom er grundet i Religionen; Man undergrave dens Grundsetninger, eller indføre i Gudsdyrkelsen Kulde og Eigeegnsdighed, man give os Menneske-Snak i Stedet for Guds Ord, det Spøgelse, som vi kalde Ære, i Stedet for Samvittighed, saa er det ude med Seddens Helligdom, saa slukker man os ikke allene et Lys, uden at tænde et andet, men man sætter vor Ære, vort Liv blot for falske Bidner. Det Underpant, som skal være Dommeren sikker Borgen, bør være større, end den omtvistede Pengesum; Naar det galt min Ære, og nogen vidnede mod mig blot ved sin Ære, saa var det kun lige mod lige, saa var Dommeren endnu lige klog, hvad enten den Anklagede eller Bidnet var det man kalder en Mand af Ære; Men Guds Naade, Siel og Salighed er en uendelig vigtigere Borgen i det Menneskes Mund, som jeg bør tiltroe Religion og Samvittighed. Man fraskille kun Religionens Begreber fra Sedden, saa gad jeg nok vist, hvad som skulle betrygge endogsaa Fyrsten paa hans Throne. Æren maaskee? Den er

Kun en Meening, kun en Dom om Fortienester, hvad man kommer overeens om at kalde Fortieneste, det er Ere. Saaledes kalder man det engang Ere, at adlyde Fyrsten, og en anden Gang at modsætte sig hans Befalinger, indskrænke hans Myndighed; men en Christen, som har gjort sin Konge Troeskabs Eed, liider heller taalmodelig, end han brøder Eeden, og sætter sin forventende evige Salighed i Bøve. Uden Religion er ingen Eed, uden Eed ingen borgerlig Sikkerhed; Men hvor der er Religion, og Eed grundet paa den, og nogen da vidner mod sit bedre Vidende, der er Dusket formasteligt mod dem selv, som gjøre det. Eeden indeholder altid noget vi begiære opfyldt. Folket begiærer: Hans Blod komme over os og over vore Børn! Lad det hævnnes over os, om han dør uskyldig! Lad vort Blod igien udgydes, og vort Liv blive et Offer for den, vi ikke have fornærmet! Hævnen hører mig til, siger Herren, og det Hoved stod aldrig trygt paa sine Skuldre, over hvilket der hvilede Blodskyld. Gruesomme Jøder! mod Eder selv gruesomme! I vende Dolken mod Eders egen Varm ved dette Dufte; ja dobbelt gruesomme; I blive Barnemordere tillige, I indsætte Efterlægten til at arve Forbandelse: Hans Blod komme over os og over vore Børn! I blotte de spæde Glutters uskyldige Bryst for Fiendens Sverd, I saae en Sød, og om ikke I selv, saa skulle dog de høste. Alt have røddet Liv, dømt Ret, vidnet Sandhed, husvalet Betrængte, giver vist nok noget efter sig, det kommer igien seent eller tidlig, du høster Frukt, enten du eller dine, enten i Tiid eller Evighed. Men det Døde, mon det allene skulle være en Sød uden Liv, som ikke spirer op? Nej! han sidder høyt, Høstens Herre, og seer døbt, og hører det Dufte, hvormed du og i Særdeleshed formaster dig mod Gud: Hans Blod komme over os og over vore Børn! Hvorfra skulle dette Blod komme? Hvorledes? Eller hvo skulle føre det

det over dem? Hvo, uden den Almægtige? og mon han ikke kan? Mon der skulde fattes hans hævnende Bredde Handtlangere? Eller ville de sige: Du skal ikke ramme os, din Haand skal ikke række ned til vore Hoveder; Din Eynild skal brækkes paa vort haarde Bryst, vi agte ikke timelig eller evig Straf. Saa trodser, saa bespottet det falske Vidne den evige Dommer med dette Onske: Saa sandt hielpe mig GUD og hans hellige Ord! Dette er hvad man kan kalde Majestæts Forbrydelse mod GUD. Jorden er et Støv i Guds Haand, og du indtager en liden Punkt paa den store Jord, og du tør trodse alle Tings HERRE. Betænk, hvad du vover! Hvad tænkte du om Simai, Gerae Søn, som gif alleene, og bandede Kong David, og fastede Steene imod ham, og David, selv kæk, havde alle sine Vældige rundt omkring sig, er han ikke kied af Livet, udsætter han sig ikke for de grueligste Piinsler; men meere vover den, som med falsk Eed opfordrer den HERRE Zebaoth til frygtelig Hævn. Men maaskee den kommer ikke, maaskee der voves intet, maaskee den Evige ffiotter ikke om, hvad Jordens smaae Sønner foretage sig? Nej! et løgnagtigt Vidne skal omkomme, siger Salomon. GUD hører Bønner, lige indtil de Forbandelser, Mennekket ønsker over sig selv, og skielv; thi han bønshører dem. c) Jødernes Vuste blev opfyldt; Jesu Blod kom over dem, ikke længere end 40 Aar derefter. Altsaa levede vel endnu nogle af dem, som bade denne Bøn, overalt levede dog deres Børn, og fleere Gruesomheder havde vel aldrig beegnet et Folk paa Jorden, end de, som bleve udøvede i Jerusalems Beleyring og Sdelæggelse. Blandt andet fortæller Josephus, selv en Jøde, at hver Dag, meere og mindre, bleve 500 Jøder hudstrøgne og korsfæstede tæt under Muurene. Der maatte Brødre see deres Svødsken- de, Hustruer deres Mænd, Mødre deres Sønner paa piinligste Maade omkomme for deres Døgne. Hunge-

ren og Pæsten myrbede inden deres Volde, Muurene bleve tilsidst brudte, Staden edelagt, Tæmplet brændt, og den elændige Ræst af Folket drevet i Landflugtighed, evig fordrevet indtil denne Dag. Jo, mine Venner! GUD hørde Ederne, og hævnedes sin Søns Blod, det kom af Udelæggelsens fulde Staalder, og blev udøst over dette Folk; Ja, Meen-Eedernes Børn leve endnu. Der er i denne Time ingen Skik med deres Gudsdyrkelse, ingen Aand i deres Andagt, ingen Ære med dette Folk blandt Folkene paa Jorden, de have intet Land, ingen Stad, intet Navn eller Nummer blandt Staterne, ingen Fyrste. Andre Folkeslag have været nu i vorende, nu i aftagende, men det jødiske Folk have nu i 1700 Aar gaaet som med en bestandig Hængesygge; De have Rigdom, men kunne ikke nyde den som andre Rige; Der ligger, GUD veed, hvilket Baand paa dem; Der er ingen Hæder og Ære med deres Overflødighed, ingen Smag i deres Forlystelser, intet Liv i deres Glæde; I Steden for den ædle Handtering, at dyrke Ager, arbejnde i Viingaaerde, og opelske deres Olie-Træer, søge de nu den eeneste Rigdoms Kilde, som opvælder af andres Skade; Deres Triumpher ere de smaae smutsige Bedragerier, hvormed de vinde Rigdomme fra Tyrk og Tartar, fra Christen og Hedning, og naar det lykkes dem at samle meget, synes dog det bedste at fattes, Belsignelsen. De forekomme mig blandt andre Nationer som det vantrevue Barn blandt sine trivelige Brødre og Søstre. Jo, til visse er JEsu Blod kommet over dette Folk og deres Børn, og den samme GUD, som hørde og bønørde, hører endnu, naar nogen besegler Usandhed med disse Ord: Saa sandt hielpe mig GUD! Det kommerielden til vor Kundskab, naar nogen gjør falsk Eed, og vi tør ikke bestemme som afgjort, at timelig Straf altid, eller strax, eller synlig følger derpaa, men dette kan vi viide med Visshed: det falske Vidne har høntidelig

Delig frabedet sig al Hielp af Gud, al Trost af hans
 Ord, og vi kan tænke os saadant Mennesses Forsæt-
 ning, naar han, som vi andre, lættelig stædes i Nød,
 hvor Gud allene kan hielp, hvor intet, uden Ordets
 Trost, kan opholde i Troe og Taalmodighed, da raa-
 ber han til den viide Verden, og raaber omsonst, kla-
 ger sig for Ven og Uven, og klager forgiæves. Lad
 ham da, om han kunde, med sorte Kunster besvære Hel-
 vedes Afgrund, men den skal ikke redde ham. Han
 bær Helvede i sin Barm, medens han endnu gaaer paa
 Jorden, og seier i Tiiden den Ild brændende, som i
 Ewigheid ikke skal slukkes; Han æder sin onde Giernings
 bittere Frugt, og, om ikke før, saa i Dødens Stund,
 vil han smage den Malurt, som han saaede, der han
 sagde Eeden. Det vil holde haardt at finde Redning.
 Det vil være en gruetsom Tanke: Snart skal jeg staae
 for den forfærdelige Gud, hvis Brede jeg har trodset,
 og naar det verste kommer, som jeg frygter, saa er det
 ikke andet, end hvad jeg selv bad om; jeg saaer efter
 Ønske, mig skeer, som jeg vilde. Dog, lad mig trække
 Forhængen ned for denne Forfærdelsers Skueplads, læ-
 der os tage Ønsket af Folkets Mund, i Texten frem-
 bære det for vor Saligheds Gud, og tilbede os kraftig
 Velsignelse.

2) Vi give da Algt paa, hvad Meeening vi
 bør foreene med dette Ønske. a) Ved Jesu Blod
 forstaae vi Jesu Død; thi Jesu Dødsmaade bestod
 ogsaa deri, at han udgydede sit Blod. De alt for
 materielle og sandfælsige Udtrykke om dette Blod, som
 man endnu læser i gudelige Bøger, bør vi undskyldte,
 naar vi betænke, at alt det Blod Jesus udøste i Get-
 semane paa Golgata af hans blodsvedende Ansigt, af
 hans Hænder og Fødder, af hans aabnede Side, hans
 sidste Hierteblod randt fra den evige Saligheds Kilde:
 Jesu Mennesskeierlighed. Den forsængelige Ver-
 den tilgive da reedelige Lærere, om deres Udladelse
 kunde nu og da være overspændte. Man taler ja stærkt

og saa gierne om den Ting man elsker. Og Verden
skulle ikke spotte, ikke engang med Udtroffene, thi
skiont vi viide, at det var Jesu Død som forsonede
os med Gud, saa hiemler dog all Talebrug at sætte
Blod i Steden for Død, og Skriften hiemler det Je-
su Christi Guds Søns Blod renser os af all
Synd. 1 Joh. 1. Vi ville bede: hans Blod komme
over os, og tænke dermed, hans Død komme os
til Gode, være vor Gieldes Betalning, vor Synds
Udskættelse, ogsaa kan vi vel ikke bede en bedre, aldrig
en vigtigere Bøn, vi samle der alt i eet, og vi bør i
Særdeleshed tænke os dette samme som en Hoved-Ind-
hold af vor Bøds Ord, naar vi sige: b) Saa sandt
hielp mig Gud og hans hellige Ord. Skulle
vi her ved Hielp forstaae blot eller fornemmelig: Hielp
til Helbred, naar vi være syge, til Rigdom naar vi
være trængende, til Grode af Jorden, Trivelse for
Dvæget, af Havet Betsignelse. Vi udelukke vel ikke
heller disse Ting af Sedens Indhold, men de maatte
i Christnes Mund dog aldrig udgiøre Hoved-Indhol-
den. Denne maatte endelig være: at Gud, for sin
Søns blodige Lidelses Skyld, vilde forlade os vore
Synder, thi da først ere vi ret hiulpne. Gud lod en
macedonisk Mand aabenbares i Synen for Paulo, og
lægger ham denne Bøn i Munden: Kom ned og
hielp os. A. G. 16. Var det i Strid mod Fienden,
eller til at dyrke Jorden, eller til at lære dem Kunst?
Nej, intet af alt dette, men til at give dem Salig-
gjørelsens Forstand ved deres Synders Forladelse, til
at komme i Samsund med Christo, lære Guds Raad
til Salighed. Dette var Hielp. Det hielper ikke Pi-
latus, at han toer sine Hænder i Vand, men angreer
hans Synd ham, søger han Raade, begiærer han si-
ne Synders Renselse i Jesu Blod, saa kan ogsaa
han blive hiulpen, saa vil det guddommelige Gien svar
ogsaa sige til ham: Jeg haver bøn hørt dig i den
beleilige Tid, og hiulpet dig paa Saliggjørel-
sens

fens Dag. 2 Cor. 6. Altsaa kunne Christne ikke andet end lade dette være Indholden af deres Sed, Meeningen af den Hielp de begiere: Gid saa vist Christi Fortieneste komme mig til Gode, hans Blod renske mig af all Synd. GUD, min himmelske Fader, tage mig til Naade i sin Son den elskelige; Dette heeder kortelig: saa sandt hielp mig GUD. Og sig mig nu ret, min Ven! er du ellers hiulpen, og hvad kand alt andet hielp dig? Hvad hialp det et Menneſke om han vandt den gandske Verden, naar han skulde lide Skade paa sin Siel, og kan han redde sin Siel uden igiennem denne Bey? Veed du andet til Salighed, jeg veed det ikke, end Jesum Christum og hannem forsføstet. Og altsaa endnu engang, hvor vigtig Eeden, hvor helligt Duffet; thi dette Duffet opfyldt, saa har du e) den kraftigste Velsignelse. Jesu Blod over os i denne Meening, det er vor Salighed. Vi have, siger Paulus, Forløsning formedelst hans Blod, som er vore Overtrædelsers Forladelse. Jesu Blod over os, saa er der Hielm paa vor Pande mod alle Fienders Piile, saa læser jeg om Jesu Christi Stridsmand: De vunde formedelst Lammets Blod og Vidnesbyrdets Ord. Jesu Blod over os, saa ere vi fredlyste, som hiine i Egypten mod den dræbende Morder-Engel ved Paaske-Lammets Blod, saa har GUD sat sit Mærke paa os, vi ere hans Eiendom, og ingen skal rive os af hans Haand. Jesu Blod over os, det er som Dugg paa Hermon eller som den Flod der løb ud af Eeden at vande Haven. Og Guds Bøel er fuld af Bønd, der er nok for alle, for os og vore Esterkommere. Vi kunde nok bede: hans Blod komme over os og over vore Børn; gid de maa opvoere i den samme Troe, renses af deres Synder ved det samme Blod! Gid de og vi, naar vi skulle møde paa den store Dag, naar vore besty Gierninger ere som et besmittet Klædebon, naar vi forgiæves ville indvirke i vore Brynier vore Riempe-Bedrifter, gid vi da maatte findes i den

Hentids Dragt, om hvilken Johannes taler, naar han beskriver de forløste Sieler: Disse ere de, som have gjort deres lange Kiortle hvuide i Lammets Blod. Saa vare da Jødernes Dnske i vor Mund, i vore Hierter, i den gode Meening frembaaret i Dag til vor HErres Jesu Christi Fader: Hans Blod komme over os og over vore Børn, og det skal opfyldes til Betsignelse. Vi giøre aldrig dette eller noget andet Dnske med Letsindighed, og for alting ikke uden hellig Erfrenyt denne vor Sed: Saa sandt hielp mig Gud og hans hellige Ord. Men af, hvor usormærkt, hvor alt for betimelig vennes og forberedes ikke Mennekket til at agte Sed ringe, ved disse evige Eeder i daglig Tale, denne affskjeltige Bulder af udsøgte Forbandelser ved hvert andet Ord. Høre vi ikke, til Skiændsel for Christenheden, paa vore Gader og Torve, disse dyrebare Ord: Gud, Siel, Salighed, ja Jesu Pine og Død, altid paa sit urette Sted, altid indkastede mellem Brede og Skiælds-Ord. Du synder saa længe mod det andet Bud, til du ender med Synd mod det ottende. Og nu den sørgelige Forargelse for de uskyldige Smaa, vi vænne deres læspende Tunger til at spilsøgte med Jesu Pine og Død, kunne dette ikke lættelig føre Dommen over os, og opfylde med alt for tunge, alt for eftertrykkelige Plager, dette Dnske: Hans Blod komme over os og over vore Børn. Milde Gud og Fader! forbarme dig over os og straf os ikke i din Brede. Du som gav os Tunge at tale med, og lagde dit hellige Ord paa vor Tunge, lad før vor Tunge hænge ved vor Gumme, førend vi skulle med den formaste os mod din Guddom og sige falskt Bidnesbyrd. Helligt worde dit Navn! dit Ord være dyrebart for vore Hierter, og Sandheds Kiærlighed dybt indpræntet i dem. Lad vor Munds Taler behage dig, og vort Hiertes Betænkning være for dig, HErre! vor Klippe og vor Gienløser, Amen.